

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 240 K
mesečno 20
za zased. ozemlje . 360
za inozemstvo . . . 600

Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 73

Upravništvo:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36.

Rešna kr. poš. ček, urada
št. 11.642.

Ljubljana, 6. junija.

Na umetniški razstavi v Jakopičevem paviljonu je neznan storilec zlobno pokvaril umotvor enega naših odličnih umetnikov.

Na vrtu Narodnega doma so našli zgodovinsko dragocenost in okrasko takozvane damske sobe Narodnega doma, originalni portret nekdanje prvoboriteljice narodnega ženstva — s predrtimi očmi.

Za ljubljanskega smetarja je bil na dvorišču narodne zgradbe pripravljen zaboj smeti, pokrit z intaktno staroslavno kopijo starega Bleiweisa, katero je svoj čas s posebnim narodnim ponosom imel obešeno v svoji hiši vsak rodoljub.

Pred vojno nismo bili vajeni takih dogodkov. Le za časa najhujših narodnih bojev se je zgodilo, da je pred leti ljubljanska mladina zamazala spomenik nemškemu pesniku, v katerem pa je videla v prvi vrsti narodnega nasprotnika. V istem času je bilo to dejanje izliv prekipeljavice narodnega čuvstva, akt narodnega poguna in zato na koncu koncov vendarle iz plemenitih nagibov nastalo dejanje.

A kaj je gnalo današnje neznanke zlikovce da so onečastili proizvođa kulturne preteklosti in sedanjosti našega naroda? Neumljivo nam je in zaman iščemo odgovora. Ta dejanja so barbarstva, ki pričajo o brezmejni umstveni in čustveni posurovelosti, ki se je razpasla po vojni.

Iste pojave, čeprav v bolj civilizirani obliki opažamo pa tudi v naši politiki. Kakšni so nagibi, ki vodijo razne anonimne pisce, da blatijo dan za dnem po raznih «avtonomističnih» listih našo državo, izpodkopljujejo ugled svoji mladi domovini, ji jemljejo kredit in tepajo nekdanje najlepše ideale. Kaj je bil pojm domovine nekdanj in kaj je danes tem ljudem!

V nekaki umski pobesnelosti, brez grčnih čustev, napadajo in popadajo vse vprek brez prave zavesti, kakaj in čemu. Ne mislijo na bodočnost in ne tehtajo posledice. Sadovi njihovega razornega dela tepejo nje same in lahko še bolj tepo kdaj njihove potomce.

V čem se razlikuje od človeka, ki je poškoval ali uničil lepo umetniško delo, človek, ki se ima za narodnega voditelja, pa na zborih svojih dragih z brezvestnim cinizmom razdira in ubija v srečni največkrat še dobrih in nepokvarjenih poslušalcev vero v domovino in ljubezen do nje? . . .

Pogajanja z Italijo

Vprašanje terjatve med laškimi in jugoslovanskimi državljani.

Beograd, 5. junija. (Izv.) Danes so strokovne komisije pri jugoslovansko-italijanskih pogajanjih sestavljale stiližarji manj važnih oddelkov gospodarske pogodbe, glede katerih se niso pojavile bistvene diference.

Te dni se prične pogajanja za koncesijo glede ureditve medsebojnih gospodarskih odnosov med jugoslovanskimi in italijanskimi, popreje avstro-ogarskimi državljani. V to svrhu se bodo postavile posebne ekspertne komisije. Vprašanje se je razpravljalo že v Rimu in je o tem včeraj poročal iz Rima došli jugoslovanski delegat dr. Rybač. Italijanski predlog je sledeči: Kronske terjatve italijanskih državljanov iz Primorja napram jugoslovanskim državljanom naj se likvidirajo tako, da se dolgovi plačajo v dinarjih po dnevnom kurzu, in sicer v relaciji 1 K = 0,568 lir. Za 1000 K dolga bi se torej plačalo 568 lir v dinarjih po dnevnem kurzu. Naša vlada je izjavila, da je ta predlog nesprejemljiv ter ga a limine odbila.

Nova uvozna carinska tarifa izgotovljena

Beograd, 6. junija. (Izv.) Ministrski svet je sprejel predlog o novi uvozni carinski tarifi v načelu in bo tarifa po nekaterih nebitnih spremembah predloženega načrta najbrž še ta teden objavljena. Nova tarifa sloni na dveh glavnih načelih: Ona je prohibitivna za uvoz živil drugega reda (sadje, vino) ter je zaščitna za produkte domače industrije, v kolikor ne gre za prodmete splošne uporabe, kakor navadno čevlje, platno, manufaktura itd. Napram državam s slabo valuto dopušča tarifa uvedbo (na rednim potom) posebnega agia do višine paritete tuje valute, da se naša domača industrija zaščiti pred dumpingom. Nova tarifa obsega čez 600 postavk.

Nov italijanski predlog glede Baroša

O PREDLOGU SE RAZPRAVLJA. — ODLOČITEV PADE ŠE TA TEDEN.

Beograd, 5. junija. (Izv.) Italijani, ki so pred svojo javnostjo do zadnjega prikrivali, da so v tajnem aneksu k rapalski pogodbi izrečno priznali pripadnost Baroša k Jugoslaviji, so skušali povodom vršče se evakuacije rapalskega ozemlja in trgovinskih pogajanj z Jugoslavijo v zadnjem trenutku izigrati svoje obveze ter se polastiti našega edinega severnega pristanišča, odnosno se usidirati v Reki tudi kot formalni gospodarji mesta.

Vsi ti načrti so se ponescrčili. Jugoslavija je odločno odbila razgovor o raznih predlogih, ki bi bili tangirali dejansko izvrševanje njene suverenitete nad Barošem. Na drugi strani je zmaga avtonomistov na Reki pokvarila laške nacionalistične račune. Zato so sedaj Italijani stavili novo ponudbo, ki vsebuje sledeče glavne točke:

Uprava reške in baroške luke v vseh prometnih ozirom (ureditev pristaniškega reda, skladišč, železniških

dovoznih tirov itd.) prevzame posebna mešana komisija, ki bo ta posel vodila izključno po trgovskih načelih. Komisija bo vsako leto polagala javne račune in dobiček se bo porabil za nove pristaniške investicije. V komisiji so po enakem številu članov zastopani Jugoslavija, Reka in Italija. Majorizacija je izključena in so sklepi veljavni le če so soglasni.

Suvereniteta Jugoslavije nad Barošem ostane neokrnjena. Naša država obdrži torej politično in vojaško upravo, v veljavi so naši carinski predpisi in postaje naša carinska služba.

Za slučaj sprejetja te ponudbe se Italija zavezuje, da bo najpozneje tekom enega meseca delinitivno evakuirala vse rapalsko ozemlje.

Kakor je izvedel naš dopisnik, se nahaja ta italijanski predlog v razpravi. V sled poseta rumunskega zunanjega ministra je zadeva za nekaj dni odložena. Računati pa je, da na de odločitev še tekom tega tedna.

Regent odpotoval iz Pariza v London

Beograd, 6. junija. Prestolonaslednik regent Aleksander je včeraj odpotoval iz Pariza na Angleško kjer bo prebil drugi del časa svoje odsotnosti. V Beograd se bo povrnil v drugi polovici tega meseca.

Nova ureditev draginjskih doklad

Beograd, 6. junija. (Izv.) V zadnji seji ministrskega sveta se je razpravljalo o novih dodatkih za uradništvo v Srbiji in Črni gori, kjer so življenjske, zlasti pa stanovanjske razmere skrajno neugodne. Demokratiški ministri so se postavili na stališče, da je treba delo izenačenja uradniških prejemkov energično nadaljevati in so tudi zahtevali, da se postavi zakon o enotni službeni pragmatiki za celokupno uradništvo naše države takoj po sprejetju ustave na dnevni red legislativnega dela. Glede dodatkov k draginjskim dokladam

so demokratiški člani kabineta zahtevali, da se uvedejo v vsej državi in sicer tako, da se po draginjskih razmerah po posameznih pokrajinskih skupinah uradništvo v draginjske skupine. Finančni minister je na to zahtevo pristal in v najkrajšem času izide uredba o novem dodatku k draginjskim dokladam. Vršijo se še posvetovanja o uvrstitvi posameznih pokrajin v skupine. Dodatek bo znašal v Beogradu najbrž 50%, v Sloveniji pa, kakor izgleda, do 10%.

House o razvojnih možnostih Nemčije

Berlin, 6. junija. (Izv.) Polkovnik House, znani ameriški politik, ki se mudi v Berlinu, je izrazil v nekem razgovoru svoje mnenje o razvojnih možnostih Nemčije. Izgleda Nemčije, da se po vojni zopet visoko dvigne, je treba presojati z več strani. Na eni strani so njene izgube na prebivalstvu, zemlji in prirodnem bogastvu. Na drugi strani pa imamo vendar znake, da naloge Nemčije niso neizvršljive, ako obdrži Gornjo Šlezijo in ji gredo zavezniki na roke pri uklenjenju sankcij. Vstop Rathenana v vlado priča, da namerava Nemčija po možnosti res plačati svoje obveznosti. Sedanja vlada je sploh najsolidnejša in najbolj sigurna izmed vseh po vojni.

Veliko težavo vidi House v neprestanem menjavanju ministrov pri vladajočem parlamentarnem sistemu. Združene države imajo dvostrankarski sistem in Anglija je temu sistemu blizu. V kontinentalnih državah pa se mora vedno računati z več strankami. V Nemčiji so celo politiki, ki so toliko dalekovidni, da bi pozdravljali, ako Združene države in Anglija dajo Franciji garancije v slučaju nemškega napada. Tako bi bila Francija lahko mirna in ne bi bila prisiljena voditi politike — kakor sedaj — ki onemogoča politični in gospodarski mir.

KONEC ČESKE KOVINARSKÉ STAVKE.

Praga, 6. junija. (Izv.) Pogajanja med delodajalci in češkimi kovinarji so trajala vse soboto in nedeljo. Danes se bo s predlogi bavit ožji odbor delavcev. Sklepi delavstva se bodo sporočili ministrstvu za socialno politiko. Upajo, da bo spor kmalu poravnani.

Praga, 6. junija. (Izv.) Kakor poročajo listi, je po 24urnih pogajanjih med komisijama delodajalcev in delavcev v kovinski industriji prišlo do sporazuma. Delavci začno sedaj z delom v polnem obsegu.

Fašisti divjajo že tudi v Postojni

VDRLI SO V STANOVANJE POSLANCA LAVRENCIČA.

Postojna, 6. junija. (Izv.) Včeraj okoli 9 ure dopoldne, ko so se začeli ljudje iz okolice zbirati in shajati v Postojno k maši, so fašisti priredili velike demonstrativne obhode po Postojni. Po hišah naših uglednih mož so nalepili sramotilne lepake različne vsebine, med drugim so tudi naznanjali, da prirede fašisti velike aneksijske svečanosti.

Tak lepak je visel tudi na hiši poslanca g. Josipa Lavrenčiča. Nekdo je lepak nekoliko natrgal. Fašisti so to zapazili in pričeli silovito gonjo za storilec. Slučajno je stopil iz Lavrenčičeve hiše neki mladenič, ki je bil pri zdravniku dr. Ballinju. Fašisti so planili nadenj in ga strahovito pretepli s palicami in bikovkami.

Mladeniča so potem vlekli v hišno vežo, od tu pa jim je preko vrta srečno utekel.

Za tem so se postojnski fašisti spravili na služničad g. Lavrenčiča in so pretepli deklo. Po stopnicah so na to udrlj v glavno stanovanje družine Lavrenčičeve, kjer ni bilo nikogar doma. Fašisti so po stanovanju strahovito divjali, rjovelj, prepevali in metali pohištvo in druge stvari vsevprek. Z glavnega okna so obesili tudi italijansko tricoloro.

Fašisti prirede velike aneksijske slavnosti in svečanosti dne 19. t.m. Kakor govore, pridejo na ta dan v Postojno posebni fašistovski vlaki iz vseh krajev.

Protiboljševiška država v vzhodni Sibiriji

GENERAL SEMJENOV PREDSEDNIK.

Pariz, 6. junija. Po brzojavki je prejela «Chicago Tribune» iz Vladivostoka vest, da je bil izvoljen general Semjenov, ki je bil poprej podpoveljnik armade admirala

Kolčaka, za vladarja nove države, ki se je ustanovila v Vladivostoku dne 2. junija, ko so odpodili boljševike iz tamošnjega ozemlja.

Protiboljševiški ruski kongres v Parizu

Pariz, 6. junija. Te dni zboruje v Parizu ruski kongres, ki ima nalogo, združiti vse demokratsko misleče, protiboljševiške Ruse. Na včerajšnji seji so volili predsednika. Izvolili so bivšega ministra Kartaševa. Kongres bo zboroval še štiri ali šest dni.

JAPONSKA IN AMERIKA.

Izjave japonskega prestolonaslednika.

Pariz, 6. junija. Japonski prestolonaslednik je izjavil zastopniku «New York Herald», da zaupa v to, da bodo Zedinjene države in Japonska, kakor med vojno, tako tudi v bodoče sodelovale v znamenju pravice in pravičnosti. Kasneje upa posetiti Zedinjene države, za sedaj pa mu je to nemogoče z ozirom na zdravstveno stanje japonskega cesarja, ki ga sili, da se nemudoma vrne na Japonsko. Prestolonasledniku blizu stoječa osebnost se je izrazila poročevalcu, da je Japonska pripravljena, začeti s proučevanjem razorožitvenega problema, toda japonski krogi menijo, da bi morale v to dati nagib Zedinjene države.

JAPONSKO STALIŠČE K RAZOROŽENJU.

Pariz, 6. junija. (Izv.) Kakor poroča «Matin», je včeraj dospel v Washington odgovor japonske vlade na vprašanje Zveze narodov glede omejitve oboroževanja. Japonska vlada želi, da se po vsem svetu začne hkrati razoroževati. Nota nadalje izjavlja, da po mnenju japonske vlade ne kaže sklepati ukrepov, dokler se ne izgotovi popolnoma načrt, s katerim se sedaj bavi Zveza narodov in ki se nanaša na razorožitev.

KONGRES DRUŠTEV ZA ZVEZO NARODOV.

Ženeva, 6. aprila. (Izv.) Peti kongres zveze društev za zvezo narodov je bil danes tukaj otvorjen s slavnostno sejo z nagovorom predsednika Adorja. Po govoru švicarskega zveznega predsednika Schultesa — ki je naglašal, da more samo zveza narodov zopet vrniti svetu zaupanje, je govoril univ. profesor iz Pariza, Appel. Izjavil je, da francosko društvo, ki zastopa, ni nikomur sovražno. Ponuja roko vsem, ki odkrito žele miru (viharno odobravanje).

V dolgi vrsti govornikov, kot zastopnikov posameznih držav, je vzbudil zanimanje grof Appony, ki je govoril v imenu Madžarov, da hočejo stopiti v krog delavcev zveze narodov tudi narodi, ki so do sedaj stali za barjero.

Zanimanje je vzbudil posebno tudi stari belgijski senator Lafontaine, ki je z mladeniško gibčnostjo in ostroostjo udaril po stari diplomaciji, ki se mora umakniti zvezi narodov, da doseže prenovljenje sveta. Italijanski delegati so predlagali, da se ugodi prošnji nemške družbe za sprejem v zvezo narodov. Kakor izgleda, bo ta predlog sprejet najbrž brez ugovora, ker bo tudi francoska delegacija glasovala zani.

LLOYD GEORGE OBOLEL.

London, 6. junija. (Izv.) Ministrski predsednik Lloyd George je obolel vsled prenapornega dela in se mora nekaj dni odpocititi. Ima mrzlico, vsled česar so mu zdravniki nasvetovali, da mora na vsak način nekaj dni počivati.

KONTROLNA KOMISIJA ZA NEMČIJO.

Pariz, 6. junija. (Izv.) Garancijski komite, ki ga je imenoval odsek za vojno odškodnino in ki ima nalogo, nadzorovati izvršitev finančnih obveznosti Nemčije, potuje v kratkem v Berlin, kakor javlja «Temps». List pripominja v zvezi s to vestjo, da je vsekakor bilo potrebno, da se je določil Pariz kot sedež komiteja, da tako ni pod nemškimi vplivom, zlasti ker je v tem komiteju tudi nekaj neutrancev.

V Parizu se v kratkem sestane posebna konferenca, ki bo proučevala vprašanje belgijskih prioritet. Kakor javlja «Temps», bo Belgija od prve nemške milijarde dobila le majhen del; zato pa pride v poštev pri določevanju dohodkov iz nemških obliagacij.

NEMŠKA OFENZIVA V ŠLEZIJ.

Vratislava, 6. junija. (Izv.) Čete nemške lastne obrambe so v soboto začele prodirati iz Kozlov proti Ložnici, da bi odbile polske napade, ki so baje imeli namen, zajeti Angležce, ki so se nahajali pred velikimi Strelcami. Nemcem se je posrečilo po hudih bojih zasesti Kandrzin, najvažnejše železniško križišče v Gornji Šleziji. V sled tega so morali Poljaki izprazniti tudi Ujezd.

RAZPUST PORTUGALSKEGA PARLAMENTA.

Lizbona, 3. junija. Parlament je razpuščen. Volitve so določene za 20. julij.

BORZNA SITUACIJA NA DUNAJU.

Dunaj, 6. julija. (Izv.) Gladki potek današnjega blagajniškega dne in nadaljni nakupi za inozemski račun so danes industrijskim efektom pripomogli do precejšnjega zboljšanja tečajev. Posebno zanimanje je vladalo za prioritete južne železnice, za delnice Alpine-Montanske družbe in za madžarske industrijske vrednote. Dejstvo, da je blagajniški dan gladko potekel, velja kot dokaz, da so posledice zadnjega pada tečajev že popolnoma izravnale, v kolikor prihaja pčikana špekulacija v poštev. Živahno zanimanje za papirniške delnice so zlasti pokazale nemške trrdke. Veliko zanimanje je bilo tudi za petrolejske delnice, zlasti pri francoskih in angleških trrdkah. — V prostem prometu z valutami je dolar precej vlekli, dočim sta poljska marka in rubelj precej padla. — V trgovini z vrednostnimi papirji je rentna nekoliko točk izgubila.

Vsled včerajšnjega neurja so bile prekinjene telefonske in brzojavne zveze z Zagrebom in Beogradom. Zato so izostala večerna zagrebška in beograjska poročila.

Dr. Trumbić v Zagrebu

Zagreb, 5. junija.

Danes se je v sokolski dvorani na Wilsonovem trgu vršila v spomin 300-letnice rojstva Petra Zrinskega akademija, ki jo je priredila Matica Hrvatska. Naprej se je vedelo, da naj bo to manifestacija Hrvatske zajednice. Agitacija za njo je bila po časopisju silna; dvorana je bila polna, a kljub vsej agitaciji bi stvar izgledala sigurno klavirno, ako bi ne bil med določenimi govorniki tudi dr. Trumbić, ki je med vojno v inozemstvu igral tako odlično ulogo, ki pa je tudi v ustavotvorni skupščini s svojim nastopom — iznenadil.

Dr. Trumbiću se je mnogo aplavdiralo; časih je govoril tako, da so mu lahko ploskali demokrati, časih tako, da so bili navdušeni separatisti, časih pa so mu pritrjevali vsi, ker si je vsak njegove besede lahko razlagal po svoje. Lepo je naglasil, da med nami deluje še tuji duh; mesto je ljudstvu odpujano, vas pa v nekulturnosti zapušena. Kaj so si pri temi mislili? Zanimariji, dediči neplodovitega starčevstva, ki je na Hrvatskem zanemar-

jalo redno gospodarsko in kulturno delo med vaškim ljudstvom? Kaj pa je pri tem mislil prof. Bazala, ki je pred Trumbićem toliko naglašal plemenske posebnosti? Mesto moramo vrniti naji, selo pa dati kulturi, je rekel Trumbić in s tem udaril po zobeh plemensko — abstraktno politiko onih, ki so akademijo Zrinskega smatrali za svojo. Govoril je Trumbić tako, kakor piše Marjanovičeva «Slobodna Tribuna», ki je idejno demokratom najbližja, a jim faktično najbolj nasprotuje. Nemogoče stvari je deval v enoto: Priznaval je, da smo še konglomerat in da je fužija duhov nujno potrebna, a brž na to dodal: čuvati pa je treba posebne pravice; kako naj pride do fužije, če hoče vsak nekaj posebnega biti?

Na akademiji so bili prvaki zajedničarjev, kolikor jih je v Zagrebu: Laginja, Lorković, Buzala itd. Trumbićev govor jim ni mogel biti posebno všeč, a sedaj morajo prezreti marsikaj, ker so ženini, ki snubijo — Trumbića. Morda se bo pa dr. Trumbić le znal obratiti — pregorelih objemov.

področju ministrstev za pravosodje, kolonije, marnarico in osvobodene kraje. Največ uradnikov stavka v področju ministrstva za pošto in brzojav, zakladnega in finančnega ministrstva. V vojnem ministru in v ministru za javna dela stavka ni splošna. V posebnih uradih Rima, v civilnih tehničnih uradih, v intendanci in drugod je položaj približno normalen. Uradništvo na deželi dela, izvzemši poštne, brzojavne in telefonske nameščenice.

Casopisje spremlja uradniško gibanje z velikim zanimanjem. Proti zahtevam državnih nameščenec nastopata posebno «Giornale d'Italia» in «Epoca». Razjarjena množica je vsled tendenčnega pisanja teh dveh listov zažala hiše, kjer se obe glasili urejata in tiskata.

Razburjenje proti Giolittiju, ki hoče državne nameščenice ugnati z železno roko, je nepopisno: Ministrski predsednik ni varen ne doma ne na cesti ter mora biti stalno pod najstrožjim policijskim nadzorom. Kar je mož s svojo politično taktiko sejal, to sedaj žanje. Uvedel je fašistovski nasilni sistem, čigar sadovi se obračajo sedaj proti njemu samemu. Maščevanje usode.

Po svetu

— Napadi poljskih vstašev v Gornji Šleziji še vedno niso ponehali. Nemški mobrarnim četam se je v trdem boju posrečilo zasesti Kozle - Hafen, Suniki pri Arlambergu, kjer so se morali vstaši umakniti. Vstaši so tudi razstrelili kledski most.

— Anglija in Grška. Pred par dnevi je podal v angleškem parlamentu ministrski predsednik Lloyd George izjavo, da londonska vlada sedaj proučuje vprašanja in način, kako bi se mogla Grkom ponuditi angleška pomoč. Ta izjava Lloyd Georgea se tolmači v tem smislu, da se Anglija namerava vrniti k politiki, ki jo je vodila napram Grški za vlado prejšnjega grškega ministrskega predsednika Venizelosa.

— Angleži in grško - turški spor. Iz Lyona poročajo, da se pri Malti zbira angleška mornarica, ki se bo baje udeležila bojev nasproti Grkom proti Kemalu paši. Francoski časopisje te nameravane angleške akcije ne odobrava.

— Mednarodna konferenca za omejitve oboroževanja. Odsek ameriške reprezentacijske zbornice za zunanje posele je sprejel sklep, da se skliče mednarodna konferenca za omejitve oboroževanja ter da se odobri znesek 100 tisoč dolarjev začasne izdatke imenovane konferenca.

— Nizozemska oranžna knjiga. Nizozemska vlada je izdala oranžno knjigo, ki prinaša obširno gradivo o gospodarskih pogajanjih med nemško in nizozemsko vlado. Nizozemska vlada hoče doseči dovoljenje, da sme uvažati v Nemčijo ribe, kakao in druge predmete. Velik del oranžne knjige je posvečen tudi ameriško-nizozemskim pogajanjem za petrolejska ležišča v Diambiju.

— Nenavadna poplava v Ameriki. Iz Puella (država Kolorado) javljajo, da sta reki Arkansas in Fontajne preplavili bregove ter da je povoden celotna od 2000—3000 človeških življenj. Škoda, nastala vsled poplave, cenijo na 19 milijonov dolarjev.

Politične beležke

— Konec krize. Z velikim veseljem in navdušenjem so združeni radičevci, frankovci, zajedničarji in klerikalci pisali o krizi v vladi, o razbitem bloku, o razkolu posameznih strank sedanje večine. Z debelimi črkami so njih glasila oznanjala vsak dan nove senzacije. Stvar se je uredila in konstituenta dela naprej, torej zopet eno razočaranje več onim, ki so slavili zmagovalne

rad krize. Neopoznam v radikalnem nem klubu, ki so ga izvali bosanski radikali, je že poravnani, istotako so izjavili vojvodinski demokrati, ki se je o njih pisalo, da so izstopili iz demokratskega kluba, da nimajo za tak korak nobenega povoda in vzroka, ker so bili samo nasprotni stilizaciji člena, ki govori o agrarni reformi, kar pa ne smatrajo kot vzrok izstopa iz kluba, s katerim se sicer v vseh drugih vprašanjih strinjajo. Muslimanski klub je vzel vladno izjavo na znanje in se z njo popolnoma zadovoljil.

— Socijalni demokrati in avtonomija. Z ozirom na pozive gotovih oseb in strank, ki pozivajo nove občinske odbore, da naj sklenejo posebne resolucije za avtonomijo Slovenije, je izdalo načelstvo JSDS poziv odbornikom, ki pripadajo JSDS. Načelstvo odreja, naj socijalno - demokratični občinski odborniki glasujejo le za take izjave, v katerih bo izraženo navedeno stališče socijalno - demokratske stranke v vprašanju avtonomije, in to: «JSDS je za močno centralno zakonodajo in za najširšo samoupravo krajevnih pokrajinskih enot, ki naj bodo sestavljene le iz vidika geografičnih in gospodarskih potreb naroda. Plemesne in historične meje JSDS odklanja.» — Za izjave, ki v njih ne bo naznačeno to stališče, socijalno - demokratični odborniki ne smejo glasovati.

— Procesija brez dr. Korošca. Beograjska «Pravda» poroča: Ko je šla po Beogradu katoliška telovska procesija, so ljudje zastoj iskali dra. Korošca, ki so ljudje zastoj iskali dra. Korošca, da ne bi bil priča najjasnejšega demantija besed dr. Šimraka, ki je trdil, da Beogradžani postopajo s katoličani kot meščani druge vrste. Korošca ni bilo pri procesiji, bil pa je zato dr. Kukovec, o katerem bo jutri dr. Korošec vpil po štajerskih vaseh, kakšen brezverec da je.

— Neresnične vesti. Že pred par dnevi smo objavili v «Jutru» poročilo iz Beograda, da vesti o izstopu treh poslancev iz demokratskega kluba niso resnične. Ker so se ponovno pojavile, smo se znova informirali in dobili odgovor, da so gg. Sečero, S. in M. Jakšič in Vulević danes kakor preje člani demokratskega kluba. Tudi vesti o izstopu nekaterih bosanskih poslancev iz radikalnega kluba so neresnične.

— Turško - bolgarski komitet. Iz Sofije poročajo: Agenti angorske vlade in člani mladoturškega komiteta so imeli te dni v Sofiji razgovore z bolgarskim makedonskim komitetom ter se dogovarjali o turško-bolgarski akciji proti Grški in Jugoslaviji. Za sedež turško - bolgarskega komiteta je določena Zeneva, za akcijo se poskuša pridobiti tudi italijansko - albanski komitet v Skadru. Namen komiteta je, najprej obračunati z Grško, potem pa z Jugoslavijo.

Sokolski vestnik

Slovesna otvoritev Sokolskega doma na Viču pri Ljubljani. Viški «Sokol» je imel v nedeljo svoj sokolski praznik. Otvoril je na najslavesnejši način svoj lastni, z velikimi žrtvami zgrajeni lični dom, ki je najlepši spomenik sokolske vztrajnosti in požrtvovalnosti in najlepše bodrilo k nadaljnjemu delu. Slavnosti so prisostvovala sokolska društva Ljubljana, Ljubljana I in Ljubljana II, jezdnj odsek, fanfaristi Sokola II in deputacija iz Celja, Trbovelj in Zagorja. Povorka je odkorakala izpred Narodnega doma proti Viču med sviranjem godbe dravske divizije in sokolskih fanfar. Pri vstopu na viška tla je pozdrvil goste brat Jurman, nakar je odšla povorka skozi Rožno dolino in Vič pred Sokolski dom, kjer je brat Golob po kratkem nagovoru imenovanemu društvu za zgradbo Sokolskega doma izročil ključke načelniku bratu Thalerju imenom starešinstva Jugoslovanskega Sokolskega Saveza sta pozdravila navzoče brata Marolt in Kajzeli, brat dr. Sajovic pa je imenom celjske sokolske

Zupe čestital viškim Sokolom k krasnemu uspehu. Po govorih je brat Thaler kot načelnik in gospodar odprl glavna vrata, nakar so Sokoli vkorakali v telovadnico, v znak, da prevzamejo dom. Popoldne je priredil viški Sokol javno telovadbo članstva in naraščaja, ki je uspela prav povoljno. Občinstvo je «Sokola» počastilo z zelo številnim obiskom, kar naj mu bo najlepše priznanje njegovega dela.

Zmogoslavje ljubljanske mladine. V nedeljo popoldne so priredili učenci in učence ljubljanskih srednjih in meščanskih šol pod skromnim naslovom «Javna telovadba» naravnost sljajen nastop, kakršnega morda še ni bilo v vsi Jugoslaviji. Ko bi Ljubljancje vedeli, kaj bodo videli, bi bilo gledalcev najmanj desetkrat toliko, kakor jih je bilo v nedeljo na «Planinju», čeprav je bil tudi sedaj zelo povoljen obisk. O telovadbi sami hoče spregovoriti: stvar zasluži temeljite razprave. Telovadni nastopi 800 učencev iz nižjih razredov, 400 iz višjih in nad 600 učenc, so bili izvedeni precizno in brezhbitno. Nudili so slike, kakršne se vidijo sicer samo za velikih sokolskih zletih. Proste vaje so bile razmeroma težke, mestoma morda celo preveč komplicirane, a izvajali so jih vsi oddelki brez večjih napak, ki bi motile harmonijo. Tudi prihod in odhod — priznava ena najkvalitetnejših točk večjih nastopov — so izvedle vse skupine v vzornem redu. Občinstvo je izvajanja prostih vaj in orodno telovadbo spremljalo s simpatičnim odobravanjem in priznanjem. Gospodje telovadni učitelji, ki so pod vodstvom g. referenta Bajžlja z veliko požrtvovalnostjo priredili ta krasen dan, so lahko z uspehom svojega dela zadovoljni in nanj ponosni.

Sport in turistika

Nogometna tekma med reprezentanco Slovenije in Hrvatske se je vršila v nedeljo v Zagrebu na Haskovem igrišču v Maksimiru. Slovenijo je reprezentiral ljubljanski «Ilirija», pomnožena z dvema celjskima «Atletikom», dočim je nastopala Hrvatska s kombiniranim moštvom najboljših zagrebških klubov (Gradjanski 7, Hašk 2, Sparta in Concordia po 1). Nekateri Slovenci so se pripeljali v Zagreb šele v nedeljo, kar je skrajno neugodno vplivalo na njihovo igro. Sploh je imela «Ilirija» zopet svoj slabi dan. Le Pelan, Vidmajer, Oman in Zupancić so se zopet obnesli, večina drugih je popolnoma odrekla. Hrvati so igrali tu in tam morda malo preostro, a v splošnem prav dobro. Dosegli so zato tudi lep rezultat in potokli Slovence z 8:0. Slovenci igrali so bili v Zagrebu gostje zagrebških klubov, ki so jih prav lepo sprejeli in oskrbeli.

Mednarodna nogometna tekma med praško «Sparto» in dunajskim «Rapidom» se je vršila v nedeljo na Dunaju. «Sparta» spada s «Slavijo» med prva moštva Evrope. V srednji Evropi ima tekme samo v dunajskem «Rapidu». Zato je umevno, da se je za nedeljsko tekmo zanimal ves sportni svet. Kakor pa nam poročajo z Dunaja, tekma ni opravičila naniž stavljenih pričakovanj. Bila je sicer lepa in napeta, a Dunajčani so videli že boljše. Najboljši igralec «Sparte», Kack, je izostal, njegov namestnik je bil dober, a doseči ga ni mogel. Med Rapidovci je bil prvi Bauer. Tekma je potekla neodločeno 1:1. Gledalcev je bilo nad 20.000.

Prvenstvene nogometne tekme v Ljubljani dne 5.1.m.: «Jadrani» - «Primorci» 0:3; igra precej robata, moštvo «Jadrana» še ne dovolj disciplinirano. — Rezervni obel klubov 3:3. — «Hermes» - Akademiki 5:0. — Razen tega se je vršila še prijateljska tekma med rezervno «Ilirijo» in «Sparte»; bila je najlepša igra dneva: končala je z rezultatom 3:3. — Vstevši «Ilirijo», ki je gostovala v Zagrebu, je nastopilo pri nedeljskih tekmah 99 članov ljubljanskih sportnih klubov.

VSI NA DELO, DA REŠIMO BRATE!

Konferenca nasledstvenih držav

Dne 6. aprila t. l. so se sestali v Rimu v smislu člena 265 senžermenske mirovne pogodbe predstavniki nasledstvenih držav, da rešijo razna vprašanja, ki so bila v mirovni pogodbi samo naznačena, a se morajo rešiti sporazumno med zainteresiranimi državami. Na konferenci v Rimu so zastopani samo predstavniki nasledstvenih držav in strokovnjaki za posamezna vprašanja.

Glavni namen rimske konference je, da se uredi vsa vprašanja, ki stoje v zvezi z likvidacijo bivše avstro-ogrške monarhije; ko se pa rešijo ta vprašanja, sestane se ponovno konferenca v Portorose, katere namen bo, urediti sedanje in bodoče odnose med državami, ki so nastale v srednji Evropi ali se povečale na teritorij bivše avstro-ogrške monarhije.

Delo rimske konference se vrši v dveh sekcijah: v upravni in gospodarski. Upravna komisija ima v prvi vrsti rešiti sledeča vprašanja: usoda raznih arhivov, državljanstvo juridičnih oseb, posebno trgovskih družb, katerih kapital pripada osebam z raznim državljanstvom, odškodnina osebam na temelju reciprocite za one ljudi, ki jim je vojna prekinila poslovanje ali pa onemogočila izvrševanje raznih obveznosti; ureditev fidejkomisov in še nekatere druge zadeve, v katerih se je deloma že dosegel medsebojni sporazum.

Gospodarska sekcija konference nasledstvenih držav je do sedaj razpravljala sledeča vprašanja: obračun poštne hranilnice, bank, posojilnic in hipotekarnih kreditnih zavodov, vprašanje socijalnih zavarovanj in državnih zavodov za zavarovanje. Najtežje vprašanje je rešitev valutnega vprašanja pri obračunavanju dolgov in kreditov poedinih državljanov bivše monarhije. Zato se je za to vprašanje izvolila posebna podsekcija, ki bo določila valutni kurs. Na konferenci se je rešilo tudi vprašanje državnih penzij, tako da izplačujejo nasledstvene države državne penzije samo onim osebam, ki sprejemajo in trošijo penzijo v oni državi, ki jim jo plačuje.

Ako konča pravočasno rimska konferenca svoje delo, sestane se 15. t. m. konferenca v Portorose, na katero pošlje svoje zastopnike Italija, Jugoslavija, Češkoslovaška, Romunija, Poljska, Avstrija, Madžarska, a od veselih Francija in Anglija. Na dnevnem redu konference v Portorose bodo v prvi vrsti gospodarska vprašanja kot n. pr. kompenzacijske pogodbe in pogodbe o

olajšanju poštne, brzojavne, telefonskega in železniškega prometa.

Ker ima ta konferenca že svoj formuliran program, je gotovo, da bo istega v teku nekaterih tednov izvršila, posebno ker ima vsaka država veliko interesov, da se ta vprašanja kar najhitreje rešijo.

Uradniško gibanje v Italiji

Rim, 3. junija.

Italija ima zopet novo notranjo krizo. Vlado je te dni spravilo v neprijeten škripec uradniško vprašanje. Državni nameščenici zahtevajo, da se jim redni prejemki zvišajo v taki meri, da jim bo življenjska eksistena znatno olajšana. Povprečni mesečni povisek, ki ga zahtevajo, znaša okoli 200 lir na glavo vsakega državnega nameščenca.

Ko so se državni nameščenici pojavili s svojimi zahtevami, se vlada v principu ni izjavila proti njim. Dala je celo izgotoviti kompromisni predlog za zvišanje plač, toda v znatno manjši meri, nego so znašale uradniške zahteve. Organizacija državnih nameščenecv pa je vladni predlog odklonila, nakar je vlada izjavila da ne more iti dalje. To je storila z motivacijo, da je finančno stanje Italije tako, da bi bile italijanske državne finance vpostavljeni nevarnosti, če bi hotela vlada ugoditi zahtevam državnih nameščenecv v celotnem bsegu. Italijanski državni proračun izkazuje že sedaj 4 milijarde primanjkljaja ter bi se v slučaju zvišanja uradniških plač, kakor to zahtevajo državni nameščenici, še bolj obremenil, kar se pa ne more dovoliti.

Ker torej državni nameščenici vladnega načrta nočejo upoštevati pod nobenim pogojem ter vztrajajo pri svojih zahtevah, je vlada posegla po ostrejših sredstvih ter izjavila, da bo proti državnim nameščencem uporabila poseben paragraf zakona o pravnem stanju uradnikov, ki določa odpustitve kot kazen za uradnike, ki bi zapustili svoje urade ali motili redni potek dela. Ministrski svet je tudi sklenil, da se vlada sedaj ne bo nikakor več pogajala z uradniki in da bo z vsemi sredstvi branila državne koristi. Vodstvo uradniškega gibanja je na te sklepe ministrskega sveta izdalo protest, v katerem pravi, da se državni nameščenici ne bodo dali ustrahovati od tega papirnatega zmaja ter da bodo vztrajali na svojem stališču do konca.

Omeniti je še treba, da uradniška stavka ni čisto popolna. Nekateri uradi poslujejo dalje vsaj v skrčenem obsegu. Precej normalno je uradovanje v

Bodoča gled. sezona

Kot operne novitete so na repertoarju prihodnje sezone.

1.) tile slovanski glasbeni umotvori: a) Petra Konjovića opera «Vilini veo», tri dejanja; b) Leaš Janačka «Jenufa», opera iz življenja moravskih kmetov v treh dejanjih; c) Friderika Smetane «Skrivnost» («Tajemstvo»), komična opera v treh dejanjih; d) M. P. Mussorgskega «Boris Godunov», muzikalna ljudska drama v štirih dejanjih s prologom; e) Rista Savina «Pisna legenda», rimična igra v enem dejanju; f) Henrija de Kaana balet «Bajaja» in f) P. Čajkovskega balet v treh slikah «Ljubde jezero».

2.) Dalje bodo vpriporjena te-le novotvori: a) Gustava Charpentierja «Louise», muzikalen roman v štirih dejanjih in petih slikah; b) J. Masseneta «Werther», lirčna drama v treh dejanjih in štirih slikah; c) Leona Deliba «Lakmč», opera v treh dejanjih; d) G. Puccinija tri enodejanke in sicer: «Plasč», «Sestra Angelika» in «Gianni Schichi»; e) G. Verdija «Aida»; f) P. Mascagnija «Cavalleria rusticana» in f) W. Kienzla «Evangeljnik».

3.) Iz že igranega repertoarja bodo ponovljena ta - le dela: Dalibor, Rusalka, Pikova dama, Carmen, Manon, Thais, Madam Butterfly, Tosca, Vaška šola, Copelia in Scherezada.

Tudi operni repertoar je popolnoma pripravljen, ves muzikalni material je že v Ljubljani in prevodi tekstov so po veliki večini preskrbljeni. Tudi v operi se bo torej program lahko izvršil v celoti brez onih težkoč, ki so sedaj mnogokrat ubrepušile dobro voljo vodstva.

V prihodnji sezoni bo imelo «Jutro» svoje posebne poročevalce za opero in dramo in bo posvečalo gledališču največjo pozornost.

DRAMA.

Ker je premor med zaključkom stare in začetkom nove sezone zelo kratek, je potrebno, da so se smernice in dela za prihodnjo sezono določila že v naprej. Upravi Narodnega gledališča je objavilo več uglednih naših pisateljev izvorne novitete, ki se bodo uvrstile med repertoar po vrsti, kakor bodo prihajale. V načrtu za bodočo sezono so sledeča dela:

Jugoslovanska: Cankar — «Lepa Vida» in «Kralj na Betajnovi». Begovič — «Gospa Valevska». Kosor — «Požar strasti». Nušič — «Narodni poslanec». Petrovič — «Duša». Vojnovič — «Ekvinočje».

Češka: Jirasek — «Oče» (otvoritvena predstava v proslavo pisateljeve sedemdesetletnice). Brata Mrštika — «Mariša». Čaupek — «R. U. R.».

Ruska: Gogolj — «Revizor». Dostojevski — «Idiot». Ostrovski — «Vasilija Melentjeva» in «Snegučka».

Francoska: Mallère — «Zlahtni meščan». «Namisljeni bolnik». «Smešne precioze». Rostand «L' aiglon».

Poljska: Perzinski — «Ašantka». Nordijska: Ibsen — «Strahovi» in «Gospa z morja». Oboje v prevodu Vojislava Moleta iz izvornika.

Shakespeare: «Hamlet». «Komedija zmešnjav» in «Othello».

Nemška: Schiller — «Marija Stuart». Wildgans — «Ljubez». Hauptmann — «Roza Bernd».

Madžarska: Molnar — «Liljon».

Ker se je v letošnji sezoni izkazala potreba po mladinskih igrarh, se je uprava odločila, prirejati naprej popoldanske predstave za deca. Prevodi večine imenovanih del so novi in že pripravljani. Režiserjem je delo odrejeno, da se že med počitnicami lahko bavijo s pripravami za bodočo sezono.

NARODNO GLEDALIŠČE.

Opera:

Torek 6.: Hewé: «Mam'zell Nitouche». Gostovanje g. Irme Polakove v prid podpornemu društvu Jugoslovanskih akademikov. Izven.

Sreda 7.: Weingartner: «Vaška šola». Dohnány: «Pieretin pajčolan». Red C.

Četrtek 8.: Rimski-Korjakov: «Scherezada». Red D.

Petek 9.: Bizet: «Carmen». Red A.

Sobota 10.: Rimski-Korjakov: «Scherezada». Red C.

Nedelja 11.: Parma: «Zlatorog». Red B.

Ponedeljek 12.: Weingartner: «Vaška šola». Dohnány: «Pieretin pajčolan».

Torek 13.: Rimski-Korjakov: «Scherezada». Red B.

Paul Selver

Prvi, ki je upoznal angleško javnost še v času avstro-ogrške monarhije s političnimi in kulturnimi razmerami Slovenov je bil Scotus Viator; njega in njegova dela poznamo vsi, manj znan pa nam je njegov rojak, ki je prevzel nalogo, da spozna angleško javnost slovensko književnostjo. Ta mož je Paul Selver, uradnik angleškega vojnega ministrstva in referent za avstrijske Slovence za časa vojne. Paul Selver ni politik. On je samo književnik, ki je študiral vse svetovne literature in se na kraju zaustavil pri slovanski, kjer je našel toliko lepot, da se je odločil podati angleški javnosti v prevodih zbirke iz slovanske književnosti.

Prvo delo, ki ga je Paul Selver leta 1911. podal angleški javnosti iz slovanske literature, je bila «Češka antologija» s prevodi najboljših del čeških pesnikov. Drugo delo je izdal le-

ta 1916. in sicer «Rusko antologijo», kjer je zbral ruske pesnike od prvega početka pa do najmodernejših. Da bi pa imeli Angleži pregled o vsi slovanski literaturi, je izdal letos veliko zbirko svojih prevodov pod naslovom «Antologija iz moderne slovanske književnosti», v kateri so zastopani zastopniki in predstavniki poezije vseh slovanskih narodov. Od jugoslovanskih pesnikov se nahajajo v Selverovi zbirki sledeči: Kostić, Preradović, Prešern, Ilčić, Aškerc, Sanič, Stefanović, Rakić, Nazor, Kosor in Zupancić.

Prevodi Selvera so popolni, akoravno je jako težko prevajati slovanske posebno jugoslovanske verzve, ki so bogati na vokalih, v angleški jezik, ki je precej trd za poezijo. Selveru se je posrečilo, da je obdržal v prevodih one nežne pesniške fine, ki jih je najtežje prevajati. Njegovi prevodi so nekaj izvanrednega in tako lepi, da jih angleška kritika hvali kot eno najlepših knjig zadnjih let.

Kot primer naj uvedemo samo prevod lepih Zupancičevih verzov «in izza megla zdaj pa zdaj izplapola krvavorodec plamen kot meč», ki se glase v angleščini:

And from out of the Maze,
comes the fitful blaze
Of a blood-red light,
like a sword to the sight —

Domače vesti

Ljubljana, 6. junija.

* Poslanik Hribar v Beogradu. Naš poslanik v Pragi gosp. Ivan Hribar je prišel v Beograd ter je bil v soboto sprejet od ministrskega predsednika Pašića.

* Imenovanja v poštni službi. V področju poštne in brzojavne ravnanstva ljubljanskega so imenovani za poštne oficijale asistenti: Anton Grčko, Vladimir Jazbec, Fran Držaj, Jernej Hočevar, Alojzij Jurgele, Stanko Gaberšček, Adolf Sadar, Zorko Kambič, Franjo König, Anton Pečnik, Josip Schlager, Stefan Šaka, Miloš Ambrožič, Vladimir Bajuk, Peter Cerar, Ludovik Primosek, Ivan Stibilj, Anton Mak, Franjo Novak — vsi v Ljubljani in Julij Kustrič v Mariboru. Za poštne oficijale so imenovane asistentke Danica Kobal, Kristina Kokalj, Amalija Gliha in Mara Podboj — vse v Ljubljani.

* Poverjenišvo za socialno skrbstvo objavlja: Sprejemni dan za stranke je namesto torka odšel sredo, in sicer od 11. do 13. o petkih ostane sprejemanje, kakor je bilo doslej. Opozarja se še, da predsedništvo poverjenišva v stanovanjskih stvareh strank sploh ne sprejema.

* Politično in gospodarsko društvo za vodmatski okraj v Ljubljani je imelo te dni svojo občni zbor, kateremu je predsedoval računski svetnik predsednik Sircelj. Na predlog tajnika Fortiča se društvena pravila spreminjajo, tako, da bo društvo imelo sedaj 12, namesto prejšnjih 9 odbornikov. Izvoljeni so bili v odbor sledeči gospodje: J. Sircelj, S. Praprotnik, V. Požar, J. Frankovič, A. Turšič, D. Verbič, J. Roš, F. Obiltnik, A. Bizjak, G. Vidic, J. Pavšek in V. Fortič. Kot namestniki pa gospodje: F. Hribernik, P. Kotnik, F. Kunc in P. Zupančič. Nadalje je poročal g. Fortič glede knjižnice za vodmatski okraj, da se dosedaj ni posrečilo odboru pridobiti za to primeren lokal. Upanje pa je, da se v tekočem letu to posreči ter da potem knjižnica zopet služi svojemu namenu. Gosp. S. Praprotniku se izreče zahvala, ker brani knjige in omare, ki se nahajajo v najboljšem redu. Po izčrpanju dnevnega reda zaključil g. predsednik občni izbor z apelom na navzoče, naj vsi posvetijo svoje moči v prospet društva.

* Šime Kurelič †. Eden najboljših v nesrečni Istri, dr. Šime Kurelič, bivši deželni poslanec in župan pazinski, odločen in neustrašen bojevnik za pravice svojega zatiranega naroda, je umrl pretečeni petek v tržaški bolnici. Kot pazinski župan je razvijal zelo plodovito delovanje. V prvi vrsti njegova zasluga je bila, da se je v Pazinu tako krepko razvila narodna zavest. Zgradba «Narodnega doma» je bila v glavnem njegovo delo. Vztrajno je sodeloval v borbi za hrvatsko gimnazijo v Pazinu, skratka: kjer je bilo treba, je dal Šime Kurelič najlepši vzgled. V vojni dobi je bil interniran in pozneje od Italijanov odveden na Sardinijo, kjer se je nakopal kal smrtno boleznijo. Smrt dr. Kureliča odpira široko vrzel v istrskih vrstah, ki jo ne bo lahko spopolniti. Smrtni ostanki pokojnika so bili prepeljani v Volosko.

* Zdravstveno stanje pisatelja dr. Pavla Turnerja se je toliko izboljšalo, da bolnik lahko že vstaja.

* Knez Lvov pri Pašiću. Bivši ruski ministrski predsednik knez Lvov je dospel včeraj v Beograd in je danes posetil ministrskega predsednika Pašića.

* Tajnik «Slovenske Matice», pisatelj g. Milan Pugač, je odložil svoje tajniške funkcije.

* Dosedanja klerikalna trdnjava Račič pri Zidanem mostu je prešla v komunistične roke. V županskih volitvah 1. junija je bil namreč izvoljen za župana komunist Martinšek z Vrbovega.

* V Šmarjeti na Dolenjskem so bili za župana kakor za vse štiri občinske svetovalce izvoljeni kljub pritisku in prevaram od nasprotne strani, sami zavedni pristajali SKS.

* Obsojen bivši klerikalni gerent. Danes je bil pred mariborskim okrožnim sodiščem bivši klerikalni gerent Alojzij Rebernik v Zrkovcih pri Mariboru radi prestopka proti členu 91. volilnega zakona na tožbo učitelja Maksa Zemlička obsojen na 200 kron globe, v slučaju neizpolnitve na dva dni zapora in na izgubo aktivne in pasivne volilne pravice za dobo petih let.

* Stanovanjska zadeva gospoda Sušteršiča. Poverjenišvo za socialno skrb objavlja: Poročilo «Jugoslavije» in «Novoga časa», po katerih je poverjenik Ribnikar dal slugo odstraniti umrovljeneve zandarmerijskega kapetana Sušteršiča zato, ker se je oglašil pri predsedstvu poverjenišva na dan, ko ni bilo sprejema, ne odgovarja resnici. Poverjenik Ribnikar je dal odstraniti Sušteršiča zato, ker je nasilno vdril v njegovo sobo in se z lepo ni hotel odstraniti v času, ko je imel konferenco z načelnikom invalidnega oddelka. Poverjenik je Sušteršiču tudi že preje posrečil, da sprejem nima nobenega pomena, ker je zadeva popolnoma pojasnjena in se na njej ne more ničesar več izpremeniti. Poverjenišvo za socialno skrb ugotavlja nadalje, da je bil g. Sušteršič zadnjega pol leta nešteto krat — nekaj časa vsak dan in celo po večkrat na dan — na poverjeništvu, kjer je s svojo stanovanjsko zadevo naravnost mučil referente in pritiskal zlasti na poverjenika. Zadnji ga je opetovano posetil tudi na domu, če tudi je vedel, da srejeva stranke v urad-

nih zadevah samo v uradu. Poverjenišvo konstatira končno, da je stanovanjska oblast v zadevi Sušteršičevega stanovanja z ozirom na to, da Sušteršič ni pristojen v Ljubljano, da nima kot pisarniški uslužbenec «Zveze industrijev» posla, ki bi kaj posebno služil v javni pridi ter z ozirom na stanovanjsko bedo, v katero so obsojeni radi posledice svetovne vojne nešteti državni uslužbenici po vagonih in barakah, s tem, da mu je še pred delozadajo nakazalo drugo, četudi malo stanovanje, storila več kot je bila njena dolžnost. Poverjenik Ribnikar je v ostalem osebno storil kar je mogel, da si je Sušteršič ohranil nazivno temu, da ni bil več aktiven orožniški častnik, stanovanje v orožniški vojašnici od novembra l. l. do junija t. l. Poverjenik Ribnikar je tudi proti svojemu nekdanjemu soočelu in prijatelju navzile vsem vplivom in pritiskom ostal decela objektivno izvrševalec stanovanjske navedbe in — upoštevajoč Sušteršičev obžalovanje vreden položaj — storil zanj toliko, kolikor se je največ dalo storiti v okviru zakona, oziraje se na socialno pravičnost in človekoljubje.

* Stanovanjski najemniki v Ljubljani Poroča se nam: Opozarjamo, da se je valed nesporazumljenjav objavil v naši sobotni notici glede sej pogrešek, ker se vrše redne seje ob napovedanem času v mali dvorani «Mestnega doma», ne pa v mali posvetovalnici mestnega magistrata. — Odbor.

* Občni zbor Društva hišnih posestnikov v Ljubljani. V veliki dvorani hotela Unions v Ljubljani se je vršil v nedeljo dopoldne občni zbor «Društva hišnih posestnikov», ki so se ga udeležili tudi delegati bratskih društev iz Zagreba in Karlova. Predsednik g. Frelh je obširno razpravljal zlasti o težnjah društva za izboljšanje gmotnega položaja hišnih posestnikov, kar je mogoče doseči le s primernim zvišanjem najemnine za lokale in pisarne, z odpravo nekaterih davkov in uvedbo temeljite davčne reforme. Tako poročilo predsednika, kakor tudi blagajnika je bilo z odobravanjem sprejeto, naka je bil zopet izvoljen stari odbor, v katerega je vstopila na novo gđ. Kadivčeva. Koncem zborovanja je stavil usnjaj Ivan Polak iz Kamnika prav neumestnen predlog, da naj se kot nekaka demonstracija proti postopanju merodajnih činitelj s hišnimi posestniki, opusti vsako razobešanje zastav ob državnih praznikih in drugih slovesnostih, kar pa je večina odločno zavrnila.

* Dečji dan je priredilo v nedeljo «Kolo jugoslovanskih sester» v Ljubljani v korist dnevnim zavetiščem za revno šolsko mladino. Občinstvo je znalo ceniti veliko socialno važnost teh institucij in je zato prav pridno segalo tako po znakih in odkupnicah, kakor tudi po svečicah. Zato je pričakovati, da bo gmoten uspeh jako znan.

* Promenadni koncert v ljubljanskem Tivoliju je priredilo v nedeljo popoldne Udruženje gledaliških igralcev v Ljubljani in prid Boristnik-Verovskega spomenika. Občinstvo se je odzvalo v velikem številu in je radevolje prispevalo k lepemu cilju s kupovanjem slik obek naših prerano umirih umetniških prvakov.

* Česká obec upozorjuje člene na pokračovani prednášky o VII. sletu sokolském, katero požiada konsulat C. S. R. ve prospěch československo — jiho slovanské ligy dne 7. t. m. o 8 hod. večer v dvorani Mestnega doma.

* Predavanje o VII. vsesokolskem zletu. Ljubljansko občinstvo opozarjamo na nadaljevanje predavanja dr. Pestotnika «VII. vsesokolski zlet v Pragi 1920.» v dvorani Mestnega doma dne 7. t. m. ob 20. uri. Predavanje, spremljevano z dia pozitivnimi slikami, pričla o ogromnem razvitu sokolske ideje. Priporočamo posest tega velezanimivega večera kar najtopleje.

* Glavni dobiček razredne loterije. Dogodek dneva je veliki dobiček razredne loterije v znesku 600.000 dinarjev, katerega je zadel srečka 92.742. Srečna lastnica te srečke je naša v Sarajevu živeča rojkinja gospa Steina metzova. Veliki «loz», na katerega so premogni čvrsto upali, je našel svojo adresu.

* Udruženje željezniških činovnika v kraljevini SHS. ima v Ljubljani vsako drugo in četrto sredo v mesecu ob 8. uri zvečer redne tovariške večere v za to svrhu rezervirani zadnji sobi restavracije hotela «Slon». Člani udruženja so pozvani, da se v svrhu gojitve družabnosti udeležijo teh večerov v častnem številu. V sredo, 8. t. m. važen pogovor glede ustanovitve ljubljanske podružnice. Pridite vsil! — Centralni odbor U. Z. C.

* Velezdajniški proces v Zagrebu odločen. Pred velikim senatom zagrebškega sodnega stola se je pričela pretekli teden obravnava proti vseučiliščnemu profesorju dr. Milanu Šufflaju in tovarišem, ki so obtoženi hudodelstva velezdajaje. Obtoženci so prišli v sodno dvorano s hrvatsko trobojnico v gumbnici. Po generalijah je izročil zagovorniki odklanjajo sodni senat. Ker ima o tem predlogu sklepati banki stol, se je nadaljevanje obravnave odložilo do 18. junija.

* Industrija za invalide. Udruženje invalidov v Mariboru nam piše: Izdelovalnica kreme za čevlje pod znamko «Ligrin» se je obvezala znaten del dobička pokloniti invalidom in je tudi že en zmesek vposlala. Ker je ta krema domači proizvod, prvovrstne kakovosti in

mnogo cenejši kakor tuj produkt, se prošajo vse trgovci, da vpeljejo to čistilo in ga priporočajo svojim odjemalcem. Naroča se pri izdelovalnici Maribor, Miklošičeva ulica št. 2.

* Na razstavi v umetnostnem paviljonu v Ljubljani je bila portretna slika št. 193 po zlobni roki pokvarjena. Obraz portreta je bil preslikan z barvo. Da avtor slike poškodbo popravi, bo ista za par dni iz razstave odstranjena.

* Jugoslovanska novinarska agentura. Na Dunaju se tekom meseca junija ustanovi jugoslovanska novinarska agentura, ki ima nalogo, da orijentira Evropo o dogodkih v Jugoslaviji. — Agentura bo imela zastopstva v Pragi, Parizu, Berlinu in v Zenevi. Kot čužemo, je ta agentura v zvezi z novoustanovljenim sarajevskim dnevnikom «Ujedinjenje».

* Kolo jugoslovanskih sester. Pod tem naslovom so prinesli naši dnevnik z dne 15. maja poziv, naj vsaka članica «Kola jugoslovanskih sester» pridobi vsaj še eno članico, da nas bo 12.000. Da postane našo «Kolo» čimprej tako močno in silno, kakor je ono «Srpskih sestara» (v Srbiji), odvarjam nabiralno tekmo in se zavzemam, da pridobim do 20. junija ne le ene, ampak 30 članice. Katere Slovenke mi slede? Imena istih se objavijo v naših dnevnikih. Nabiralne pole in navodila se dobe pri društveni tajnici gđ. Beniger, Mestni trg 24/III, Ljubljana. — I. Svetlice.

* Smrtna kosa. Danes je umrl v Mariboru profesor v pokoju g. Rajko Čuček. N. v. m. p!

* Veliki naliv v Ljubljani. Danes okoli 3.45 popoldne je nastal v Ljubljani in okolici velikanski naliv. Med bliskom in gromom je kake četrt ure lilo v gostih curkih. V nekaj minutah so bile vse ulice popolnoma poplavljene in izpremenjene v potoke in reke, zlasti nižje stoječe ulice so bile vse pod vodo. Marjin trg je bil pravo morje. Iz kanalov so bruhali valovi dežnice. V okolici in predmestjih je voda udrla v kleti. Spodnja Siska je bila vsa pod vodo, tako tudi Udat in Vič. V okolici je naliv napravil mnogo poljske škode. Naliv je trajal pol ure.

* Pri kopanju utonil. Sava je včeraj popoldne zahtevala prvo žrtev v letošnji kopalni sezoni. Dvanajsetletni sinček edine Pavleka iz Ljubljane se je hotel v družbi tovarišev kopati v Savi pri Tomačevem. Zgrabil ga je vrtnec in kmalu je izgubil v sarksih valovih. Našel se je sicer pogumen gospod, ki je skušal rešiti potapljalčega se dečka, a brez uspeha. Sava zahteva vsako leto precej žrtev, zato naj zlasti stariši pazijo na svoje otroke, da ne hodijo v Savo brez zanesljivega varstva.

* Stavka je izbruhnila dne 6. t. m. v tvornici «Cinal» v Celju, ki je last tvorničarja Kirbiseha. Delavstvo pravi, da se Kirbiseh ne drži pogodbe glede plač, lastnik sam pa stoji na stališču da dotičnik, ki je podpisal pogodbo, ni bil kompetenten in je zato pogodba neveljavna. Pogajanja so bila brezuspešna, ker je Kirbiseh izjavil, da raje zapre tvornico, nego se uda delavskim zahtevam. Zadevo ima sedaj v rokah obrtno nazorstvo.

* Požar na Vrhniki. Dne 1. junija je velikanski požar v par urah popolnoma uničil veliki Jelovskov kozolec na Vrhniki, moderno gospodarsko stavbo. Ostalo je le golo zidovje; požar je uničil vse seno, les in drugi material. Gospod Jelovšek ima škodo nad pol milijona, trgovcu Kraševcu pa 50.000 kron. Trgovcu Ivanu Oblaku je zgorelo 2000 kg sena. Sumi se, da je ogenj zanetila zločinska roka.

* Velika tatvina v vlaku. Na progi Trbič-Kranj je bila izvršena velika tatvina med vožnjo v vlaku. Mehanič Alfred Wehrmann, Dunajčan, se je vozil v kupeju v družbi nekega nepoznanega človeka. Med vožnjo je trdo zaspal. To priložilo je porabil neznanec in mu pred Kranjem odnesel iz kupeja kovčeg, v katerem je bilo 15.000 lit. lir, mnogo fine obleke, perila in več parov čevljev. Škoda ceni Dunajčan na pol milijona avstrijskih kron.

* Zepna tatvina pred cirkusom. V Laternanovem dvorodru v nedeljo pričel s predstavami cirkus Rentlow. K predstavam je velikanski naval ljubljanske množice. Pred blagajno je vselej tak dirindaj, tako prerinjav, da je to najugodnejša prilika za specialiste v žepnih tatvinah. V nedeljo je bila v velikem drenju dijak Janku Porenti ukradena na prebrisani način iz žepa srebrna ura, vredna 1500 kron. Porenta tatvine ni takoj opazil, temveč šele pozneje, ko je hotel pogledati na uru. Dalje govoril, da je bilo izvršenih še več žepnih tatvin, ki pa niso policijsko prijavljene.

* Iz mariborske policijske kronike. Hlapcu Ropu pri Mersku na Tržaški cesti je bilo pred par dnevi ukradeno iz hleva več kosov perila in obleke, na škodo gospodarja pa konjska odeja in oprama. — Posestniku Sliku na Koroški cesti je neznan tat ukradel pet kokoši, na kolodvoru pa je znanjalo podnarodniku Antonu Veburu iz vagona 20 kg rožičev in žganja.

* Vročina v Mariboru. V soboto je bilo v Mariboru v senci 32 stopinj po Celziju, v nedeljo in ponedeljek 35 stopinj. Vročina je zahtevala tudi že svojo žrtev. V nedeljo se je zgradila zaleta od solničarice neka gospodična nezavestna na tla in so jo morali prepeljati v bolnišnico.

* Strela je ubila na Humu pri Ormožu nekega fanta, ki se je pred nevihto zahtekel pod neko vrbo.

* Požar je v Voršnih na Murskem polju popolnoma uničil hiši in gospodarska poslopja posestnikov Kapina in Kostia.

Gospodarstvo

TRGOVSKO-OBRTNISKI SHOD V ORMOŽU.

Na poziv trgovsko-obrtniškega društva v Ormožu se je vršil v nedeljo na vrtu gostilničarja g. Horvata v Ormožu velik shod trgovcev in obrtnikov iz celega ormoškega okraja. Zborovanje je otvoril načelnik društva g. Rakuša, ki se je zahvalil zborovalcem za sijajno udeležbo in pozdravil zlasti zastopnike bratskih društev iz Celja, Kranja in Ljubljane, predsedoval pa je g. Zadravec iz Središča. Zborovanju sta prisostvovala zastopnik pujskega okrajnega glavarstva, komisar dr. Forčič in ormoški župan dr. Strelec. Predavali so: g. Mohorič iz Ljubljane «O prometu, carini in davkih», Franchetti iz Ljubljane «O bolniškem, nezgodnem in starostnem zavarovanju», Založnik iz Celja «O izenačenju obrtne zakonodaje», Zagavec iz Središča «O združniški in društveni organizaciji obrtnikov» in «O trgovsko-obrtniški zbornici». V debato so posegli gospodje: Pintarič, Vrtnik, Mohorič, Schoenwetter, Franchetti, Zadravec, Petovar, Založnik. Sprejete so bile soglasno sledeče resolucije, v katerih se zahteva:

1.) Zgradba železniških prog Ormož-Ljutomer-Prekurje, Rogatec-Krapina in Kočevje-morje.

2.) Uvedba sistema direktnih davkov. Vzpostavitev davčne cenilne in prizivne komisije. Kontingentiranje pridobnine, povišanje davčnega minimuma, odprava prometnega davka za male obrtnike.

3.) Izprememba pravil centralne bolniške blagajne v Ljubljani in njenih poslovnic. Takojšnja izvolitev blagajniških odborov, obligatorno zavarovanje samostojnih trgovcev in obrtnikov in njihovih rodbinskih članov za slučaj bolezni, starosti in onemoglosti.

4.) Zbiranje gradiva za sestavo novega obrtnega zakona pod vodstvom trgovsko-obrtniške zbornice v Ljubljani in s sodelovanjem najširših trgovsko-obrtniških krogov.

5.) Nujna reorganizacija obstoječih obrtnih združenj v strokovne ustanovitev okrajne združne zveze in njih imperativno združenje v okrožno ali pokrajinsko združno zvezo.

6.) Ustanovitev samostojne trgovsko-obrtniške zbornice za Stajersko in Prekmurje, začasno pa takošnja izpopolnitev obstoječe trgovsko-obrtniške zbornice v Ljubljani z zastopniki iz Stajerske in Prekmurja.

— Ljubljanski trg. Mesa vse vrst ne primanjkuje. Trg zelenjave in sadja je dobro založen. Prve kumare kg 25 K. Solata je padla od 3 K na 1 K za glavico. Sparglji 40 K kg, kolerabe 6 K kg, spinarja 10 K kg, krompir stari 2.40 kg, prvi novi krompir 16 K kg, čebula 12 K kg, česen novi 16 K kg, grah v stročju 20 K kg, gobe jurčki 14 K kg, jagode rudeče 40 K kg, črešnje vipavske 24—28 K kg, ena limona 2 K, ena oranža 4—6 K. Moka se vzdržuje na ceni 17.50 K kg za št. 0. Cene špecerijskemu blagu so valed visokoga kurza lire sledeče: 1 kg kave Portoriko 104—110 K, 1 kg kave Santos 60—72 K, 1 kg kave Rio 52—58 K, pražena kava I. vrste 128—132 K kg, II. vrste 72—90 K kg, III. vrste 65—72 K kg, 1 kg kristal. belega sladkorja 44 K, 1 kg sladkorja v kockah 46 K, 1 kg riža I. vrste 24—26 K, II. vrste 18—22 K, 1 liter namiznega olja 48—52 K, 1 liter jedilnega 44—48 K, 1 liter vinskega kisa 10—12 K, 1 liter navadnega 4—4.80 K, 1 kg celega popra 48 K, 1 kg mletega popra 56 K, 1 kg paprike III. vrste 60 K, 1 kg sladke paprike 104 K, 1 liter petroleja 20 K, 1 kg testenin I. vrste 28 K, 1 kg testenin II. vrste 24 K.

DOBITKI RAZREDNE LOTERIJE.

Pri nadaljnem zbiranju srečljive razredne loterije (štirinajsti žrebni dan) so večji odpadli na naslednje srečke: Štev. 534 : 2000 dinarjev. 3723 : 4000 din., 6284 : 1000 > 10112 : 1000 > 10613 : 1000 > 13954 : 2000 > 15164 : 1000 > 15615 : 2000 > 20242 : 1000 > 25565 : 1000 > 25813 : 2000 > 29134 : 2000 > 40120 : 2000 > 41204 : 2000 > 46246 : 4000 > 48785 : 4000 > 48914 : 1000 > 51793 : 4000 > 54971 : 6000 > 57898 : 4000 > 60328 : 1000 > 65687 : 2000 > 66472 : 6000 > 66695 : 1000 > 67402 : 1000 > 73199 : 4000 > 74682 : 1000 > 75331 : 2000 > 82453 : 4000 > 83141 : 1000 > 84545 : 4000 > 86594 : 4000 >

Porotno sodišče

Ljubljana, 6. junija.

Pred današnjo poroto se je zagovarjal zaradi uboja 25letni posestnikov sin France Paik z hrove gore pri Grosupljem. Na soboto pred belo nedeljo so kmetski fantje pili velike množine žganja v Rakovčevi gostilni na Račni. Imeli so tudi godca, zaradi katerega so se pozneje sprli. Na cesti pri Račni je prišlo do pretepa, v katerem je bil ubit kovaški vajence Jakob Nučič.

Obtoženi Paik zanika vsako krivdo. Priče, kmetski fantje, udeleženci pretepa, pa, sami niso mogli jasno označiti pravega ubijalca. Na podlagi večinskega porotniškega izreka je bil France Paik obsojen na 18 mesece težke ječe. Ko je prvomestnik čital porotniški izrek, je bil zanimiv incident, da je v stilizaciji vprašanja izostala besedica «ne» pri stavku «in sicer (ne) z namencem za usmrtili.

— Bojkot telefona v Osijeku. V Osijeku je nad 100 telefonskih abonentov radi prevelikih pristojbin odpovedalo telefon. Pričakovati pa je še nadaljnih odpovedi. Vseh naročnikov je 750.

— Pogajanja med zagrebško centralno banko in nemško skupino, ki ima tvornico papirja v Krapini, so se končala z ustanovitvijo delniške družbe «Industrija papirja» z glavnico 100 milijonov kron. Delnice so po 400 kron. Družba bo odkupila tvornico pohištva v Krapini in jo znatno razširila in preuredila za proizvajanje papirja in celuloze.

— Hrvatska tiskara v Sarajevu d. d., ki je bila osnovana preteklo leto z glavnico 500.000 kron, je povišala svoj kapital na 1.800.000 kron. Izdanih je 1500 novih delnic po 400 kron nominalne vrednosti.

— Vprašanje direktne železniške zveze Varšava-Trst se bo obravnavalo te dni na Dunaju med zastopniki Jugoslavije, Češkoslovaške in Italije. Konferenca se vrši na predlog poljskega železniškega ministrstva.

— Stanje ameriških emisijskih bank. Pred petimi tedni je znašala zlata zaloga severo-ameriških emisijskih bank 2317 milijonov dolarjev proti 1936 milijonom pred letom dni. Novčanice v prometu je bilo 2890 milijonov proti 3074 milijonom pred letom dni.

Borza 6. junija

Zagreb, valute: dolar 132.50 — 133, avstr. krone 23, rublji 35 — 39, češke krone 192, funti 515, franki 1100 — 1130, napoleondori 458 — 460, marke 218, leji 222 — 224, lire 695 — 698. Devize: London izplačilo 534 — 529, 60k 520, Berlin 211 — 212, Italija 702 — 705, Pariz 1127, Praga 195 — 196, Svica 2330 — 2400, Dunaj 22 — 22.27, Newyork ček 134 — 134.50, Budimpešta 58 — 58.50. Blagovna borza: koruza 455, moka nularica brutto za neto 1530, št. 2 1430, vse franko vagon Zagreb.

	denar	blago
Hrvatska eskomptna banka	635	640
Ljubljanska kreditna banka	910	
Jugoslovanska banka	420	425
Slavonia	735	
Trgovsko-obrtna banka	240	220
Jadranska banka	1800	1860
Praštrediona	5050	5150
Banka Brod na Savi	405	410
Gutman	1100	
Srpska banka	695	700
Narodna banka	525	530
Dubrovačko parobrodno dr.	380	4800
Rečka pučka banka	380	390
Narodna šumska industrija	580	580
Banka za Primorje	800	
Gorani	660	

Curih, devize: Berlin 8.875, Newyork 579, London 22.23, Pariz 47.29, Milan 29.35, Praga 8.30, Budimpešta 2.40, Zagreb 4.30, Bukarešta 9.50, Varšava 0.55, Dunaj 1.225, avstr. žig. krone 0.99.

Vremensko poročilo

Ljubljana 206 m nad morjem.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po C.	Vetrovi	Nebo	P. zbiranja v mm
6. junij	7. uri 226.8 14. uri 229.5 21. uri 229.5	757 759.5 759.5	15.7 15.6 16.0	sl. jug m. svzh. brez vetra	del. obl. v. obl. ov	

Srednja večerajša temperatura 15.6, normalna 16.5
Vremenska napoved: topla sprejla, trams.
Solnce vzhaja ob 4:47 zahaja ob 19:49

Konzorcij «Jutra»
Lastnik in izdajatelj
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Predsednik je moral to korigirati in porotnike zavrniti, da so se še enkrat posvetovali.

NAPAČNI FINANČAR-RAZBOJNIK.

Pri nadaljni današnji porotni razpravi je bil 25letni Jože Pirc obsojen na 12 let težke ječe zaradi ropa in poskušane telesne poškodbe. Porotniki so soglasno potrdili vseh sedem vprašanih. Pirc je v novembru 1920, kot napačni finančar s samokresom v rokah in v spremstvu nekega Trošta izsiljeval, oziroma plenil za časa italijanske okupacije kmetom okoli Hotedršice velike množine tobaka, tako kmetu Jerebu 600 zavitkov, kmetu Karlu Brusu 800 zavitkov in kmetici Marjani Vavkovi 700 zavitkov v skupni vrednosti 4200 lir. Pirc je tudi streljal na Brusu.

CELJSKA POROTA.

Celje, dne 6. junija.

Danes se je pričelo v Celju porotno zasedanje. Prvi je bil na vrsti leta 1895. v Domžalah rojeni in v Sv. Jurju ob Taboru pristojni Viktor Žilnik, ki je svojčas v občinski pisarni v Sv. Juriju ukradel več potnih listov, dne 2. decembra l. l. pa posestniku Franu Doljnsku, sedem let staro in takrat 4000 kron vredno kobilico. Bil je obsojen na pet let zapora.

18letni posestnikov sin Fran Golčnik iz Pameč v Slovenskih Goricah, ki je dne 7. novembra 1920, na potu proti Podgorju našel in si prilastil listnico, v kateri je bilo 19.200 K denarja, ki ga je zgubil kmet Miha Lavre, je bil oproščen, ker so bili porotniki mnenja, da je bil obtoženec takrat še premlad in da je vrh tega tudi duševno znanst.

Frank Heller:

6

Blagajna velikega vojvode

Roman.

Poslovenil F. J.-o.

III. POGlavJE.

Kjer čitatelj prisostvuje zajutruku in spozna nekega gospoda iz Holandije.

Zajutrkovala sta pri odprtih oknih v stari jedilnici, ki je nje pohištvo glasno in jasno opominjalo, da je vse na tem svetu minljivo, in da kmalu postane plen črvov. Avgust je molče serviral Joaquinovo vegetarijansko predkusko, potem pa v vinu in vodi kuhane sredozemske školjke, ki so bile jako okusne in za dona Ramona prava delikatesa.

Nato so prišli na vrsto kunci; don Ramon je svojemu finančnemu ministru naložil na krožnik precejšno porčijo, toda tudi sam se ni branil te jedi. Señor Paqueno kakor tudi sam veliki vojvoda je jedel molče, señor Paqueno pa ni poseben hotel; igral se je z drobtinčami kruha, ki jih je raztrosil po namiznem prtu, in je le zdaj zdaj zavil kak košček iz krožnika. Veliki vojvoda mu je natočil kozarec svojega izvrstnega bordojskega vina — spomin na zadnje državno posojilo — in rekel: «Dragi Paqueno, zakaj bi izgubili takoj pogum? Opazovati napetost in pričakovati, kakšen konec vzame stvar, je vendarle največja zanimivost za taka plesalca na vrvi, kot sva midva. Vsaj imava še mesec dni časa. Samo po sebi se razume, da mora iti stvar dobro. Minororka je že 200 let brez denarja, pa se je vendarle vedno izvlekla iz vsake krize. Zakaj naj propademo ravno leta 1910? Na koncu koncev se pa tudi zanašam na našega deželnega patrona, sv. Urbana iz Majorke, ki naše dinastije še ni pustil nikdar na cedilu. Sicer je res, da je on razen našega Joaquina in njegovega strica, ki nam je poslal danes tako lepo rejenega telička, edini človek iz Majorke, ki morem o njem trditi kaj takega.»

Avgust je prinesel sir in smokve, postavil jih na mizo, ker je veliki vojvoda odmahnil z roko, ko mu je ponudil še eno porčijo kuncev. Don Ramon se je molče posvetil siru, smokvam in bordojskemu vinu. Potem je ukazal prinesiti črno kavo in si zažgal svojo cigaro. Prekrižal si je roke na glavi, gledal malomarno ven na morje, ki so nad njim krožili beli galebi v fantastičnih krogih, podobnim krogom dima njegove cigare, ki so se dvigali v lahнем jutranjem vetru. Njegov jasen in odkritosrčen obraz je dobil zopet izraz najpopolnejšega zadovoljstva s življenjem. Nikdo, ki bi ga opazoval, ne bi v njegovi osebi spoznal človeka, kakor je bil v resnici bil — neomejen tiran Majorke in človek, ki ga čaka po enem mesecu popolna propast in neskončna sramota. Señor Paqueno, ki je poslušal molče njegove besede in se brez uspeha trudil, da bi ostal ravno tak ravnodušen kot njegov vladar, ga je opazoval z molčecim občudovanjem. Avgust je prišel in prinesel servis s kavo ter natočil. Njegova visokost je popila čašo kave, potem se je pa zopet obrnila k sešoru Paquenu z besedami:

«Želodec je izhodišče in središče vsega sveta», je rekel filozofsko premišljeno. «Poglejte me samo, dragi Paqueno, kako dobro sem razpoložen — v tem trenutku. Pripravljen sem najplemenitejša in najneverjetnejša dejanja — tako n. pr. sem danes pripravljen, da odpustim vsem onim, ki sem jim kaj dolžan. Pripravljen sem celo, da dam svojemu narodu ustavo. Tega dosedaj nisem storil in tudi ne storim, ker vem, da je moj narod mnogo predober, da bi sprejel ustavo. Pod mojo vlado žive Minorčani mirno in zadovoljno, kot so živeli njihovi očetje. Mislijo le na to, kar potrebuje njih želodec. Ako bi jim pa dal ustavo, začeli bi misliti na druge stvari, ki so popolnoma nepotrebne. Zato sem se odločil, da svojemu narodu ne dam toliko časa ustave, dokler to pač gre. Dragi Paqueno ali nimam prav?»

«Visočanstvo ima popolnoma prav, parlamentarizem je popolnoma v nasprotju z našo zgodovino. Požrtvo-

vanje in delo, ki ga je posvetila narodu dinastija vaše velikosti vas opravičuje, da nad tem narodom vladate kot absolutist.

«Ne govorite tako dvorjanski, dragi Paqueno. Postopanje moje dinastije proti mojemu narodu je bilo — milo rečeno — dosledno nizko in nesramno. Pomislite samo na Luisa X., ki je prodal našo mladino v zahodno Indijo. Jaz nisem absolutist v svojo korist, ampak samo zato, ker želim svojemu narodu samo dobro. Jaz ljubim svoj narod z ljubeznijo, ki prihaja iz globin stoletnih in stoletnih zvez med narodom in dinastijo; zato ta moja ljubezen tudi ne more biti površna. Jaz hočem, da je moj narod srečen; vem, da vzdihuje pod bremenom težkih davkov, ne sicer glasno in javno, ampak vzdihuje vendarle. Vem pa tudi, da je za Minorčane mnogo boljše, da mi plačujejo redno in pravilno davke, nego da jim nabremenim na vrat še ustavo. Z ustavo pridejo razne druge stvari, kot je na primer industrija in taka druga bremena; takrat bi bil šele moj narod nesrečen. Na svojih potovanjih sem se prepričal o opravičenosti svojih načel. Danes se ne more na Minorci nikdo pritoževati. Mi živimo res v mnogih gospodarskih neprilikah, ki pa dajo življenju nazadnje vendarle slast. In jaz sem, z vami dragi moj Paqueno, oni kronani grešnik, ki nosi vse grehe svojega naroda. Ne branim se tega, dragi moj Paqueno, ker jaz ljubim svoj narod, posebno takole po dobrem zajutruku.

Veliki vojvoda je umolknil in opazoval senora Paquena s tihim in zadovoljnim nasmehom. Videl je dobro na obrazu svojega starega finančnega ministra, da so njegove misli kilometre in kilometre daleč proč od razgovora, videl je pa tudi, kako stari minister s svojim prirojenim dvorjanstvom skuša prikriti odsotnost svojega duha.

«Paqueno», je nadaljeval veliki vojvoda, «vi ste bili in ste še vedno preveč ljubeznivi napram Semjonu Markoviču. On res ne zasluži, da se brigade toliko za njega. Mnogo boljše bi bilo, da mislite na to, kje bi našli še človeka, ki bi ga mogli prav po-

šteno napumpati. Mnogo bolje bi bilo da posvetite svoje duševne moči in državniške zmožnosti temu vprašanju. Kaj pravite, ako bi kje v arhivi našli kako staro naredbo, ki bi po nji mogli krvavo obdavičiti gospoda Bekkerja, saj se mudi že mesec dni na našem otoku. Don Jeronimo je nekda izdal naredbo, ki so po nji morali inozemci, ki so se mudili v naši vojvodini, položiti v državni sklad za borbo proti nevernikom 50% svojega premoženja. Kaj pravite na to? Mogoče imate tudi vi kak pameten predlog?»

Senor Paqueno je nevoljno odmajal z glavo, toda predno je mogel odgovoriti, so se odprla vrata in v sobo je stopil Avgust. Izraz diskretne nasmeha je bil začrtan v njegovih dvorjanskih potezah.

«Zunaj čaka človek», je rekel z brezbarvnim glasom, «ki prosi avdijenco pri vaši visokosti».

«Človek? Avgust? Kakšen človek? Hoteli ste reči gospod, ne?»

«Ne! Človek, visokost! (Načina, kako je Avgust izrekel te besede, ni mogoče popisati.) Posetnice nima nobene, pravi pa, da se imenuje Bekker in da je Holandec.»

Veliki vojvoda je hitro poskočil in pogledal z debelimi očmi Avgusta.

«Bekker, Holandec? Res je, ako človek govori o volku, volk tudi pride. Ali ste čuli dragi Paqueno. Bekker zahteva avdijenco — jagnje išče leva v brlogu.»

Obraz starega finančnega ministra je dobil izraz odkritega začudenja. Ne samo to, da so bili redki dnevi, da se je sploh kdo prijavil za avdijenco pri velikem vojvodi vojvodine Minorke, ker ako je že bil tak slučaj, potem je bil gotovo kak nestrpen upnik, sedaj pa naenkrat Bekker, ki so o njem vsi trdili, da je neskončno bogat.

«Kaj hoče ta človek od visočanstva?» je zamrmral Paqueno.

«Jaz mislim, da me hoče slikati; saj ste mi vi rekli malo prej, da je to njegov poklic. Toda iz tega ne bo nič. Dal bi policiji in novinarom na ta način samo svojo sliko, ako bi se slučajno dogodilo, da takole čez mesec dni kar čez noč izginem.»

Senor Paqueno se je nehote stresel.

«Avgust, pripeljite človeka sem», je rekel smehljaje veliki vojvoda. «Recite mu, njegovo visočanstvo sprejema danes, ker je ravno sobota, v jedilnici.»

Avgust je odšel v sprejemnico in pol minute pozneje uvedel je gospoda Teodorja Bekkerja v jedilnico velikega vojvode in v našo povest.

Zivljenje gospoda Teodorja Bekkerja je v svoji veliki večini pokrito s precejšnjo tajnstvenostjo. Kar se je moglo izvedeti o njegovi osebi po afera iz leta 1910 na otoku Minorci, so jako pomanjkljivi podatki, toda potrebno je, da iste navedemo, v kolikor so se mogli ugotoviti.

(Dalje prihodnjič.)

SOGLASNA SODBA VSEH POSETNIKOV UMETNOSTNE RAZSTAVE V JAKOPIČEVEM PAVILJONU (3. DA JE TA RAZSTAVA ENA NAJBOLJSIH DO SEDAJ. NE ZAMUDITE OGLEDATI SI JO!

Nudim brezobvezno

Ciril - Metodove vžigalice

Pri posameznih zabojih št. 106 od skladišča Ljubljana. Engrosisti imajo primeren popust.

J. Perdan, Ljubljana.

SLOZNO DELO SPASI NAROD, ZATO BODIMO SLOZNI V DELU ZA JUGOSLOVENSKO MATICO!

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.

— inseriraj v „Jutra“

Išče se strojepiska.

Konzulat Češkoslovaške Republike v Ljubljani sprejme perfektno strojepisko. Pogoji: znanje slovenskega, po možnosti češkega jezika. Reflektantke naj se zgledajo vsak dan od 9. do 2. ure. Breg št. 8.

Privatna sprejme več gospodov na hrano. Naslov v upravi „Jutra“. 919 3-3

Finii slonokoščeni izdelki M. Bartl Gledališka ulica 7/III, Ljubljana. 831 13

Iv. Jax in sin
Dunajska c. 15., Ljubljana.

Šivalni stroji
Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linču. Ustanovljena leta 1867. Vsejanje poučaje brezplačno.
Pisalni stroji „Adler“.

Geniki zastoj in franko.
Kolesa iz prvih tovarn:
Dürkopp, Styria, Waffenrad.
182 Začasno znižane cene. 12-6

Inženjer dr. Miroslav Rasal
oblastveno pooverjen stvarbeni inženjer
Ljubljana
Bliščeva ulica št. 7.
Specialno strokovno podjetje za inženjske, elektrotehniške in vodne sprotje.
Izaraba vodnih sil.

Priporočamo domače tvrdke: **Mali trgovski in obrtni oglasnik.** Izhaja poljubno. Vsaka objava 4 K.

Skladišča:
Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

Spedicija:
Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

Trgovine:
L. Mikuš, izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15. 29

Derenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonska cesta 8.

Damski modni salon Zdenka Rodič, Gradišče št. 8/1 B. 10-10

Puškarji:
Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6.

Naročajte dnevnik „Jutra“!

Za kopališče Rimske toplice
se razpisuje služba
ravnatelja

ki mora biti tudi večš knjigovodstvu. — Ponudbe s spričevali naj se naslovijo na g. Karla Uhlirha, Rimske toplice, ali na drž. nadzornika Ivana Ušlakarja, notarja v Sevnici. 920 2-2

!! Kupujte nove knjige !!

Tiskovne zadruge:
D. Fajgel, Tik za fronto. Zbirka črtic, ki popisujejo dogodke v Gorici po izbruhu vojne med Italijo in Avstrijo 1915. Broš. 36 K, po pošti 2-80 K več.
A. Novačan, Veleja. Drama. Broš. 28 K, vez. 36 K, po pošti K 2— več
Shakespeare-Zupančič, Macbeth. Broš. 32 K, vez. 40 K, po pošti K 2-80 več.
Ilka Waschtetova, Pravljičice. Z večbarvnimi slikami. Vez. 40 K, po pošti K 2— več.
Fr. Veber, Uvod v filozofijo. Pota in cilji, 3.—4. zvezek. Cena 72 K, po pošti 3-40 K več.
Knjige se naročajo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Ravnatelj
za večje usnjarsko industrijsko podjetje v Sloveniji se sprejme takoj.
Potrebna je strokovna, ali vsaj komercialna izobrazba, večletna praksa v industrijskih podjetjih. Ponudbe sprejema upravništvo „Jutra“ v Ljubljani pod „Ravnatelj“. 935

Dvoino čiščeno češko postelino perje in puh
C. J. HAMANN
Mestni trg 8. 900 6

Upravitelj
za večja veleposvetstva kot samostojni vodja 924 3-3
se tako sprejme.
Potrebna je višja izobrazba.
Ponudbe sprejema upravništvo „Jutra“ pod „Upravitelj“.

Različna 913 3-3
dragocena nakitja
(deset komadov)
se prodajo za 150.000 dinarjev
toda le skupno.
Pojasnila daje Posojilnica v Radovljici.

Zdravilna zelišča, lubje, korenine,
kot lipovo cvetje, bezgovo cvetje, trójlikovo lubje, borovnice itd. kupujemo po najvišjih dnevnih cenah. Natučna navodila o ravnanju z zdravilnimi zelišči brezplačno na razpolago. Išče mo agline zastopnike za vsaki večji kraj Slovenije. — Ponudbe na „HERBA“, zadruga za izkoriščanje zdravilnih zelišč, z o. z. v Zagrebu, Palmotičeva ul. 10. 883 4

NOVO! Albin Ogris NOVO!
Borba za jugoslovansko državo.
Cena 32 K, po pošti K 1-80 več.
Kdor se hoče poučiti, kako so agitrali naši izseljenci med svetovno vojno v Parizu, Londonu, Rimu, Washingtonu in dr. za Jugoslavijo in kakšne težkoče so morali premagati, naj čita Ogrisovo knjigo. Spis nudi popolnoma nova, dosedaj pri nas neznanca dejstva.
Knjigo naročajte pri 207 14
Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.